

משנה מסכת עוקצין פרק א

משנה א

[א] כל שהוא יד ולא שומר מיטמא ומטמא ולא מצטרף שומר אף על פי שאינו יד מיטמא ומטמא ומצטרף לא שומר ולא יד לא מיטמא ולא מטמא:

משנה ג

[ג] אלו מיטמאין ומטמאין ולא מצטרפין שרשי השום והבצלים והקפלוטות בזמן שהם יבשים והעמוד שאינו מכוון כנגד האוכל ויד הפרכיל טפח מכאן וטפח מכאן יד האשכול כל שהוא זנב של אשכול שריקנו ויד המכבד של תמרה ארבעה טפחים וקנה של שבולת ג' טפחים ויד כל הנקצרים שלשה ושארין דרכן לקצר ידיהם ושרשיהם כל שהן ומלעין של שבולין הרי אלו מיטמאים ומטמאין ולא מצטרפין:

משנה ה

[ה] כל ידות האוכלין שבססן בגורן טהורים ר' יוסי מטמא פסיגה של אשכול שריקנה טהורה שייר בה גרגיר אחד טמאה שרביט של תמרה שריקנו טהור שייר בו תמרה אחת טמא וכן בקטניות שרביט שריקנו טהור שייר בו גרגיר אחד טמא רבי אלעזר בן עזריה מטהר בשל פול ומטמא בשל קטניות מפני שהוא רוצה במשמושן:

משנה מסכת עוקצין פרק ב

משנה ג

[ג] הרמון והאבטיח שנימוק מקצתו אינו מצטרף שלם מכאן ומכאן ונימוק מן האמצע אינו מצטרף הפטמא של רמון מצטרפת והנץ שלו אינו מצטרף ר' אליעזר אומר אף המסרק טהור:

ויקרא פרק יא

(כט) וְזֶה לְכֶם הַטָּמֵא בְּשֶׁרֶץ הַשָּׂרֵץ עַל הָאָרֶץ הַחַיִּל וְהָעֶבֶר וְהָצֵב לְמִינֵהוּ:

(ל) וְהָאֲנָקָה וְהַכַּח וְהַלְטָאָה וְהַחֲמָט וְהַתְנַשְׁמֶת:

(לא) אֵלֶּה הַטָּמְאִים לְכֶם בְּכֹל הַשָּׂרֵץ כָּל הַנִּגַּע בָּהֶם בְּמַתָּם יִטְמָא עַד הָעָרֵב:

(לב) וְכֹל אֲשֶׁר יִפֹּל עָלָיו מֵהֶם בְּמַתָּם יִטְמָא מִכָּל כְּלִי עֵץ אוֹ בָּגָד אוֹ עוֹר אוֹ שֶׁק כָּל כְּלִי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מְלֶאכֶה בָּהֶם בְּפִיִּם יוֹבֵא וְטָמֵא עַד הָעָרֵב וְטָהַר:

(לג) וְכֹל כְּלִי חֶרֶשׁ אֲשֶׁר יִפֹּל מֵהֶם אֵל תּוֹכוֹ כֹּל אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ יִטְמָא וְאִתּוֹ תִּשְׁבְּרוּ:

(לד) מִכָּל הָאֲכָל אֲשֶׁר יִבּוֹא עָלָיו מֵיִם יִטְמָא וְכֹל מִשְׁקָה אֲשֶׁר יִשְׁתֶּה בְּכֹל כְּלִי יִטְמָא:

(לה) וְכֹל אֲשֶׁר יִפֹּל מִנְּבִלָתָם עָלָיו יִטְמָא תַּנּוּר וְכִירִים יִתֵּץ טָמְאִים הֵם וְטָמְאִים יִהְיוּ לְכֶם:

(לו) אֲדָךְ מַעֲיָן וּבּוֹר מִקּוֹה מֵיִם יִהְיֶה טָהוֹר וְנִגַּע בְּנִבְלָתָם יִטְמָא:

(לז) וְכִי יִפֹּל מִנְּבִלָתָם עַל כָּל זֶרַע זְרוּעַ אֲשֶׁר יִזְרַע טָהוֹר הוּא:

(לח) וְכִי יִתֵּן מֵיִם עַל זֶרַע וְנִפֹּל מִנְּבִלָתָם עָלָיו טָמֵא הוּא לְכֶם: ○

(לט) וְכִי יָמוּת מִן הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר הִיא לְכֶם לְאֲכֹלָהּ הַנִּגַּע בְּנִבְלָתָהּ יִטְמָא עַד הָעָרֵב:

(מ) וְהָאֲכָל מִנְּבִלָתָהּ יִכַּבֵּס בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד הָעָרֵב וְהַנֶּשֶׂא אֶת נִבְלָתָהּ יִכַּבֵּס בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד הָעָרֵב:

תוספות מסכת חולין דף קיח עמוד ב – יד דכלים

מעיקרא כי כתיבא יד אהכנסה כתיבא - הקשה רבי אליהו מנלן ידות בכלים דעלמא דמיד דזרעים ותנור ונבלה לא אתו דמה להנך שאין להם טהרה במקוה ונראה משום דדרשינן בתורת כהנים והנוגע בהן לרבות את הידות והוא אפשר דלשאר כלים איצטריך ואי לא כתיב אלא ההוא קרא לחודיה הוה מוקמינן ליה בדמסתבר טפי.

תוספות מסכת חולין דף קיח עמוד ב – יד דאהל

והבית מאהיל עליה הבית טמא - ויד למת נפקא לן במה הצד מנבלה ותנור דמה נבלה שאין מטמא באהל כו' ואי פרכת מה לנבלה שכן אוכל תאמר במת שאין אוכל כדאמרין בפרק דם שחיטה תנור יוכיח מה לתנור שכן מטמא מאויר נבלה תוכיח הצד השוה שבהם שמטמא וידיהם כיוצא בהם כו' וא"ת לענין אהל נימא דיו וי"ל דמעיקרא ודאי לא אשכחן בטומאה חמורה ידות הוה פרכינן על נבילה דיו אבל השתא דאשכחן יד בטומאה חמורה דהוי כגוף לענין מת נמי משוינן יד כגוף.

תלמוד בבלי מסכת חולין דף קיח עמוד ב – שומר אילנות בשר ביצים ודגים

הא דתנן: הפיטמא של רמון - מצטרפת, והנץ שלו - אין מצטרף, ואמאי? קרי כאן על כל זרע זרוע, וליכא! ותו, הא דתנן: העור והרוטב והקיפה וכו' - מצטרף לטמא טומאת אוכלים, מנלן! אלא, תלתא קראי כתיבי: +ויקרא י"א+ על כל זרע זרוע אשר יזרע, חד לשומר דזרעים, וחד לשומר דאילנות, אידך לשומר בשר וביצים ודגים

סכום חולין קיח	יד לזרעים	יד לנבלה	שומר לנבלה	שומר דעלמא	שומר לזרעים	יד לכלי חרס
מקור בפסוק	וכי יתן מים על זרע ונפל מנגלתם עליו טמא הוא לכם	וכי ימות מן הבקמה אשר היא לכם לאכלה	הנגע בנבלתה יטמא עד הערב		על כל זרע זרוע אשר יזרע טהור הוא - כדרך שבני אדם מוציאים	תנור וכירים יתץ טמאים הם וטמאים יהיו לכם
הוא אמינא א'	יד להכניס	יד להוציא		שומר להכניס ולהוציא לא צריך קרא, ק"ו, מיד אתי: ומה יד שאינה מגינה - מכנסת ומוציאה, שומר לא כ"ש	שומר דכתב רחמנא למה לי - ש"מ: לצרף	
הוא אמינא ב'	ואימא: יד להכניס ולא להוציא	ומנבלה לא ילפא להוציא דשאני נבלה דטומאה חמורה היא	שומר - להכניס מק"ו	שומר - להוציא	שומר - להוציא	
שלילת הו"א ב'	יד - להכניס ולא להוציא לא מצית אמרת, השתא עיולי מעיילא, אפוקי מיבעיא?					
הוא אמינא ג'	ואימא: יד להוציא ולא להכניס	ומנבלה לא ילפא להוציא דשאני נבלה דטומאה חמורה היא	שומר - להוציא מק"ו	שומר - להוציא	שומר - להכניס	
שלילת הו"א ג'						יד יתירא כתיב
הי מינייהו מייתר?	לכתוב רחמנא בזרעים, וליתו הנך מינייהו - מה לזרעים שכן טומאתן מרובה!	לכתוב רחמנא בנבלה, וליתו הנך מינה - מה לנבלה שכן מטמאה אדם, במשא, וטומאה יוצאה מגופה!				לכתוב רחמנא בתנור, וליתו הנך מינה - מה לתנור שכן מטמא מאורו!
תיתי חדא מתרתי הי תיתי?	לא לכתוב רחמנא בזרעים ותיתי מהנך - מה להנך שכן מטמאין שלא בנגיעה!	לא לכתוב רחמנא בנבלה ותיתי מהנך - יד דנבלה למה לי? אם אינו ענין ליד נבלה, תנהו ענין ליד דעלמא				לא לכתוב רחמנא בתנור ותיתי מהנך - מה להנך שכן אוכל!
הוא אמינא ד'	יד להוציא בזרעים	יד להכניס בעלמא		שומר להכניס ולהוציא אתי	שומר דכתב רחמנא למה לי - ש"מ: לצרף	יד להוציא בכלי חרס
שלילת הו"א ד'		ואכתי יד דנבלה אצטריך, דאי לא כתב רחמנא בנבלה הוא אמינא: דיו לבא מן הדין להיות כנדון, מה הנך לא מטמא אדם אף נבלה לא מטמאה אדם! אלא, יד דנבלה מיצרך צריך	שומר דנבלה הוא דלא צריך, למאי הלכתא כתביה רחמנא? אי לאיצטרופי - אמרת: לא מצטרף, ולהוציא - קל וחומר מיד אתי, אלא, אם אין ענין לשומר דנבלה - תנהו ענין ליד דנבלה, ואם אינו ענין ליד דנבלה - תנהו ענין ליד דעלמא			
הוא אמינא ה'	יד להוציא בזרעים	יד להוציא בנבלה	יד להכניס בעלמא	שומר להכניס ולהוציא ק"ו מיד אתי	שומר דכתב רחמנא למה לי - ש"מ: לצרף	יד להוציא בכלי חרס
שלילת הו"א ה'	יד להוציא בזרעים	יד להוציא בנבלה	ואימא: אם אינו ענין לשומר דנבלה תנהו ענין לשומר דעלמא, שומר להכניס ושומר לצרף, אבל יד להכניס לא!	שומר להוציא ק"ו מיד אתי	שומר דכתב רחמנא למה לי - ש"מ: לצרף	יד להוציא בכלי חרס
מסקנא א'	יד להכניס בזרעים	יד להכניס בנבלה	אלא שומר דנבלה למה לי? לגופיה; ולמאי? אי לאיצטרופי-אמרת: לא מצטרף, אי להכניס ולהוציא - ק"ו מיד אתי! מילתא דאתיא בק"ו טרח וכתב לה קרא	שומר להכניס ולהוציא ק"ו מיד אתי	שומר דכתב רחמנא למה לי - ש"מ: לצרף אי הכי, שומר דעלמא אימא לך - ומלתא להכניס, ומלתא דאתי בק"ו טרח וכתב לה קרא! היכא דאיכא למידרש דרשינן	יד להכניס בכלי חרס ויד להוציא בכלי חרס אתי מק"ו - השתא עיולי מעיילא, אפוקי מיבעיא?
מסקנא ב' (רב חביבא)	יד להוציא בזרעים	יד להוציא בנבלה	יד להכניס בעלמא	שומר להכניס ולהוציא ק"ו מיד אתי	שומר דכתב רחמנא למה לי - ש"מ: לצרף	יד להוציא בכלי חרס